

Migrația dincolo de prejudecăți și mituri

(Hotel Intercontinental)

- SINTEZĂ -

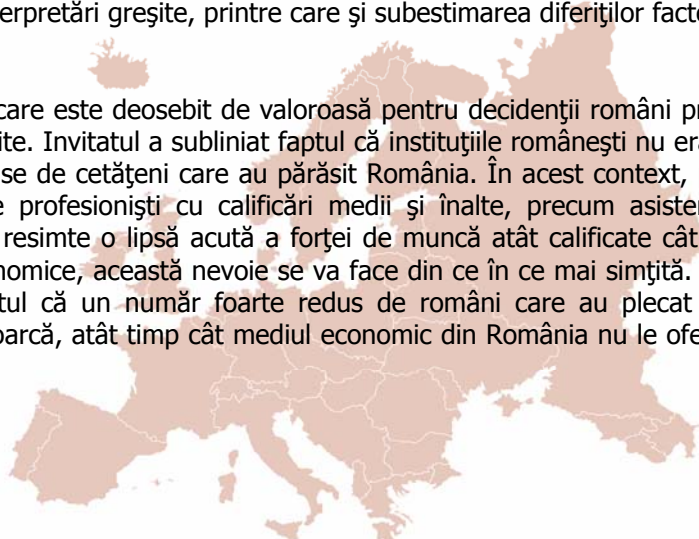
Institutul European din România și Fundația SOROS România au organizat în data de **9 iunie** a.c. dezbateră cu tema: **Migrația dincolo de prejudecăți și mituri**. Dezbateră a fost ocazionată de realizarea studiului **Maximizarea impactului fenomenului migrației asupra dezvoltării României** (Maximization of the Development Impact of Migration in Romania) realizat de IASCI (International Agency for Source Country Information) și Fundația SOROS România.

În cadrul evenimentului au avut intervenții domnul **Leonard Orban**, Consilier prezidențial pentru afaceri europene, fost membru al Comisiei Europene, domnul **Nicolaas de Zwager**, Director IASCI, domnul **Valentin Lazea**, Economist Șef, Banca Națională a României, domnul **Cristian Ilie**, Director General, Direcția Generală Afaceri Europene, Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, domnul prof. dr. **Dumitru Sandu**, sociolog, Universitatea din București, domnul **Gabriel Petrescu**, Director Executiv, Fundația SOROS România, domnul **Ciprian Niță**, Organizația Internațională pentru Migrație, domnul **Lucian Anghel**, Economist șef, Banca Comercială Română, domnul **Marius Tulea**, Director General, Crescendo. Au participat, de asemenea, doamna prof. univ. dr. **Gabriela Drăgan**, Director General, Institutul European din România și doamna prof. univ. dr. **Valentina Vasile**, Director a.i., Institutul de Economie Națională.

Gabriela Drăgan a introdus tema conferinței, subliniind necesitatea de a aborda subiectul dintr-o perspectivă care să contribuie, pe de o parte, la combaterea ideilor preconcepute cu privire la acest fenomen și, pe de altă parte, la evidențierea beneficiilor multiple pe care migrația le poate aduce tuturor părților implicate.

Gabriel Petrescu a mulțumit Institutului European din România pentru implicarea în diseminarea rezultatelor studiului menționat, care reușește să aducă în prim plan un eșec de piață (market failure). Invitatul a adus în discuție o serie de constatări ale cercetării, și anume faptul că migrația se produce din ce în ce mai mult în cadrul unităților familiale. Astfel, *migrația circulară* este motivată de transferul capitalului în străinătate, însă contracararea efectelor negative ale fenomenului și gestionarea mai bună a fenomenului necesită implicarea comunităților locale din țările de migrație dar și a sectorului bancar. După cum se arată în studiul realizat de IASCI, fluxurile financiare care au loc între emigranți și comunitățile lor de origine stau la baza relației dintre migrație și dezvoltare. Abordarea prezentată pornește de la premisa că tipurile de bunăstare dobândită de migranți în străinătate, respectiv financiară dar și socială, sunt strâns legate. În numeroase cazuri, motivațiile reale ale migrației nu sunt corect înțelese, și de aici pot decurge o serie de interpretări greșite, printre care și subestimarea diferiților factori implicați.

Leonard Orban a salutat apariția lucrării, care este deosebit de valoroasă pentru decidenții români prin modul de reflectare a realității și datele oferite. Invitatul a subliniat faptul că instituțiile românești nu erau pregătite să gestioneze fluxuri atât de intense de cetățeni care au părăsit România. În acest context, pe fondul plecării unui număr semnificativ de profesioniști cu calificări medii și înalte, precum asistenți medicali, doctori, specialiști IT, ingineri, se resimte o lipsă acută a forței de muncă atât calificate cât și necalificate. Odată cu reluarea creșterii economice, această nevoie se va face din ce în ce mai simțită. În același timp, o realitate evidentă este faptul că un număr foarte redus de români care au plecat în căutarea unui trai mai bun doresc să se întoarcă, atât timp cât mediul economic din România nu le oferă destule oportunități.

Se ridică totodată problema restricțiilor pe care o serie de state membre încă le mențin pe piața muncii pentru cetățenii români, termenul legal pentru eliminarea acestora fiind 31 decembrie 2013. Dl. **Orban** a menționat totodată cazul Italiei care acum douăzeci de ani, reprezenta o sursă de migrație către state mai dezvoltate, precum Germania și Franța, azi constituind țară de destinație pentru migrații români. Migrația constituie o prioritate pentru instituțiile europene, urmând să fie discutată de asemenea în cadrul Consiliului UE din 24-25 iunie.

În cadrul sesiunii „**Costuri și beneficii ale migrației pentru țara de origine/țara de destinație**”, vorbitorii au analizat în detaliu fenomenul migrației și transformările pe care acesta le aduce pentru societate, în plan economic, social și cultural. **Valentin Lazea** a atras atenția asupra exodului specialiștilor către statele europene, propunând ca soluție elaborarea unor programe naționale care să vizeze o mai bună identificare și promovare a tinerilor cu rezultate deosebite din mediul rural, inclusiv prin asigurarea unui număr sporit de locuri pentru aceștia în cadrul facultăților din marile centre urbane. O astfel de măsură ar contribui la atenuarea efectelor negative ale plecării unui număr semnificativ de profesioniști din diferite domenii de activitate, pe parcursul ultimilor ani.

Cristian Ilie a subliniat necesitatea reluării creșterii economice și a îmbunătățirii mediului de afaceri drept o condiție pentru întoarcerea forței de muncă autohtone, atât calificate cât și necalificate. Potrivit invitatului, cei plecați în căutarea unui trai mai bun afară se vor întoarce imediat ce vor vedea că și în țară există condițiile necesare pentru realizarea obiectivelor profesionale și personale care i-au determinat să emigreze.

Această idee a fost susținută și de **Dumitru Sandu**, care a adus totodată în discuție condiționalitatea economică și contextul social în funcție de care emigranții își organizează prioritățile. Astfel, motivația economică este prioritară în raport cu factorii de natură socială; astfel, emigranții sunt în principal motivați de dorința de a realiza economiile necesare realizării obiectivelor personale, nefiind interesați să se integreze din punct de vedere social și cultural în țara de destinație.

Nicolaas de Zwager și **Cristian Niță** au analizat în continuare factorii de natură economică, subliniind caracterul rațional al alegerilor oricărui emigrant. Astfel, dorința de economisire a migraților este strâns condiționată de maniera dar și de perioada de timp în care aceștia consideră că își pot realiza obiectivele stabilite. Șansele de a economisi și de a atinge un nivel economic dorit determină în mare măsură planurile privind eventuala întoarcere în țară precum și intervalul de timp. De asemenea, se ridică în acest context întrebarea ce îi motivează pe cei plecați să se întoarcă. Răspunsul oferit de vorbitori are o componentă puternic economică dar nu numai; migrații pot fi încurajați să se întoarcă în țara de origine prin politici economice și sociale predictibile, care să le asigure venituri stabile.

În cadrul celei de-a doua sesiuni a conferinței, intitulată „**Soluții pentru viitor**”, **Nicolaas de Zwager** a prezentat beneficiile pe care rețelele sociale le pot aduce migraților în încercarea de a se constitui în comunități la nivelul societăților în care trăiesc. Rețele precum NEXUS contribuie la informarea migraților în legătură cu beneficiile, oportunitățile dar și riscurile plecării. Astfel, ei pot face alegeri și lua decizii pe baza unor informații testate, și nu în ultimul rând își pot pregăti întoarcerea în țara de origine într-o manieră rațională, de natură să maximizeze beneficiile și să reducă factorii de risc asociați procesului de migrație.

Marius Tulea a adus în discuție provocările pe care le întâmpină tinerii migrați în adaptarea la realitățile socio-economice din țara de destinație dar și la întoarcerea acasă. Astfel, se observă o tendință din ce în ce mai accentuată, respectiv faptul că specialiștii cu un grad înalt de calificare se arată din ce în ce mai puțin interesați de întoarcerea în țara de origine, pe fondul decalajelor majore socio-economice, dar și a experienței profesionale acumulate.

În intervenția sa, **Lucian Anghel** a ridicat problematica neîncrederii pe care un număr semnificativ de emigranți români o manifestă în ceea ce privește stabilitatea sistemelor financiare din țară. Acest grad sporit de neîncredere determină un comportament pasiv al populației în ceea ce privește modalitățile de economisire, care nu poate genera un nivel crescut de bunăstare. În acest context, invitatul a lansat propunerea introducerii în sistemul de învățământ formal al unor cursuri menite să asigure un minim de educație financiar-bancară, fapt ce ar încuraja o atitudine mai deschisă a populației în ceea ce privește rolul băncilor românești în asigurarea transferurilor de fonduri. O astfel de abordare ar aduce beneficii semnificative tuturor părților implicate, inclusiv celor care aleg să migreze în străinătate pentru a-și realiza anumite obiective profesionale.

Moderatoarea acestei sesiuni, **Valentina Vasile**, a subliniat necesitatea unei abordări multi-sectoriale a tematicilor prezentate, precum și oportunitatea corelării politicilor economice și sociale, astfel încât beneficiile migrației să fie maximizate, iar riscurile diminuate pe cât posibil pentru toți cei implicați.

Conferința s-a încheiat cu o sesiune de întrebări și comentarii, în cadrul căreia au fost aduse în discuție provocările de ordin demografic pe care trebuie să le gestioneze România în perioada următoare, având în vedere numărul sporit de emigranți așteptați să sosească dinspre Asia de sud-est, aspecte de ordin economic legate de actuala criză financiară care continuă să afecteze activitatea principalelor sectoare ale economiei și necesitatea reprofesionalizării forței de muncă, în corelare cu transformările de pe piața muncii.

Sinteză realizată de
Agnes Nicolescu

